

Mənsurə QAÇAYQIZI

XOŞ GÖRDÜK, QARABAĞIM!

Göy üzü... Mavi səma. Topa-topa göy üzündə gəzişən buludlar. Gah yaxınlaşır, gah uzaqlaşır. Buludların fəzada canlı rəqsi – dalğavari, bəzən sıralanan durna qatarı kimi... Və göy üzündə bu sehrlı gəzişməni, bu sehrlı rəqsləri izəyən, izlədikcə də haldan-hala düşən kədər dolu baxışlar. Yanaqlarıma süzülən göz yaşları. Bəzən durna qatarına qoşulub getmək istəyi, bəzən bulud qanadında sənə çatması üçün dodaqaltı söylənən misraların şəhində üşümək, çırpınmaq, qarma-qarışıq fikirlərin, düşüncələrin içərisində çabalamaq... Cavabsız sualların cavabını axtarmaq... Ruhdan doğan hissələrin ahəngində yaşamaq, kədərini bir gün sevincə dönəcəyi günə dua etmək, inanmaq. Bu, olacaq, mütləq olacaq. Bir gün doğma Qarabağım düşməni işğalından azad olacaq. Hökmən!..

Yanaqlarıma süzülən göz yaşlarımı bağırama basmaq, uzaqdan doğan səhər günəşinin ılıq süalərinə isinmək və bu günəşə doğru inamla irəliləmək... Bəzən dolub-daşan buludlardan süzülən yağış damlasının sənə toxunan göz yaşlarımın olması ehtimalını düşünmək... Bir az rahat nəfəs almaq... Bəzən uzun-uzadı ucsuz-bucaqsız çöllərə baxıb səni xatırlamaq, isti yay küləyinin üzümə toxundurduğu, sərin bir mehni yanağıma çəkdiyi sığalı sığalın kimi hiss etmək... Başımı döndərüb çiyinimin üstündən geri baxmaq, səni yanımda olduğun kimi hiss etmək, gülümsəyən gözlərini görmək...

Sənin qoynunda körpə balaların hay-küylü qaçışını, oyunlarını, sənin qoynunda yenidən gözəl bir həyatın başlanğıcını təsəvvür etmək və bunu gözlərim önündə canlandırmaq. Xoş gördük, Qarabağım, can otağım, deyə dodaqlarımdan qopan pıçıltı... Baxışlarımla bu həsrətin sonu olacağını söyləməyini hiss etmək. Səni canlı varlıq kimi duymaq...

Sən nə imişsən, Vətən! Sən nə imişsən, Qarabağım!.. Yad əllərdə, əsarətdə qalanım! Bağı şanşan olanım!

Bəzən gecələr yuxudan oyanıb səksəkə içində pəncərəyə yaxınlaşmaq. Pərdəni aralayıb gecenin qoynuna sərilmiş ayın üzünə baxmaq, dərindən ah çəkib, səni gözlərimin önünə gətirib sənli günləri fikirləşmək, uşaqlığımın qoynunda keçən qağışsız günlərini yada salmaq və bu şirin duyğular içində gülümsəmək, pərdəni çəkib yatağıma qayıtmaq. Səni düşünmək belə insanın ruhunu təzələyir, Qarabağım! Bəlkə də, Səni düşündüyüm kimi, sənin də o an məni düşündüyünü fikirləşmək... Bu dəqiqələrdə sənin də Aya baxdığımı hiss etmək. Gülümsəməyimin səbəbini görüşümüzdə az qalıb, sən əsarətdən azad olacaqsan, mən buna inanıram, sən də inan deyə, sənə Ay vasitəsilə xəbər çatdırdım deyə, yozmaq. Ayı göy üzündə güzgü sanmaq, bir-birimizi güzgüdə görə bilirik düşüncəsi ilə yaşamaq... Ay işıqlım...

Bəzən...

Bunları sənə niyə deyirəm, gözəl yurdum?! Niyə?! Bilmirəm!.. Bunları birlikdə yaşadığımız axı, bunlar bizim birgə hisslərimizdi. Bir-birimizin parçasıyıq. Səndən doğulmuşuq, sənə dönəsiyik. Müqəddəs torpağım... Aramızda illər, məsafələr olsa da, hisslərimiz, duyğularımız heç ayrılmadı. Bizi bizdən kim qopara bilər ki? Bizi özümüzdən başqa kim başa düşə bilər ki? Bizi özümüz qədər kim sevə bilər ki? Bu sevginin adı, tamamı, bənzəri yox, gözəl yurdum... Bir az hava, bir az günəş, bir az su, bir az torpaq, bir az qan... Və Can... Ruhumuzu birləşdirən Vətən! Qarabağım, canım Azərbaycanım!

Gözəl yurdum, Qarabağım! Sən o qədər safsan, o qədər durusan, o qədər təmizsən, su kimi. Su saflığı var səndə. Su çirəkəb götürməz. Belə de-

yirlər. Su çirkabı təmizləyər, yuyar. Sən də yad əl-
lərdə qalmağın qəbul edə bilməzdin. Düşmən aya-
ğının sinən üzərində addımlamasına dözməzdin.
İgid, qəhrəman oğulların səni azad etməyə sevə-
sevə gəldilər. Düşmən üstünə Qarabağ hayqırtısı
ilə atıldılar. Sən də onlara doğru qaçırdın. Sən də
onları gözləyirdin. Sən çirkabdan təmizlənməyini
istəyirdin. Xain, mənfur düşməndən, erməni ter-
rorçularından xilas olmaq, azadlığına qovuşmaq
istəyirdin. Sənin ayaq səslərini eşidirdim. İçimdə
bir hissə vardı döyüş günlərində... Sən övladların-
la birgə düşməyə qarşı döyüşsən.

Sən oğullarının, igid əsgərlərinin qollarına
güc verirsən, gözlərinə işıq olursan, ruhlarına ruh
qatırsan. Ana olursan, ata olursan, bacı olursan,
qardaş olursan... Sevgi ətirli bayatılar söyləyirsən
onlara. Şəhid övladının şirin yuxusu olursan, lay-
lasını söyləyirsən. Yaralı əsgərinin telinə sığal çə-
kirsən.

Və... Bu birliyin qələbəsi sənin azadlığın idi,
gözəl yurdum...

Bir az hava, bir az su, bir az torpaq, bir az
can... Canım Azərbaycan!

Gözəl yurdum! Şəhid övladlarının hər biri-
nin üzündə nur vardı. Hamısının gözləri gülürdü.
Ölümə sevinclə qucaq açmaq, ölümə sevə-sevə
getmək... Bu, böyük bir sevginin yaşantıları idi.
Bu, ölməzliyin nişanəsi idi. Bu, həqiqətin səsi idi,
o həqiqət ki, heç vaxt gizlənməz, heç vaxt yolun-
dan dönməz. O həqiqət ki, gec-tez yerini tapar, nə
qədər yollarına əngəl olsalar da. Şəhidlərimizin
üzündəki o nur da həqiqətin işığı idi. O nurda sə-
nin də payın vardı, gözəl yurdum... Səninlə
görüşün nuru, sənin sevginin nuru, sənə qovuşma-
ğın nuru... Bu görüş necə görüş idi, İlahi?! Bu işıq
necə işıq idi, İlahi?! Bu sevgi, necə sevgi idi, İla-
hi?! Söz, hiss, həyat... Sən nələrə qadirsən, Qara-
bağım, can otağım!

Boz qayanın sinəsinə yazdığım adım tez-tez
yuxuma girirdi. Məni çağırırdı. Hardasan? – de-
yirdi. Ağdam bayraq meydanında dayanıb Sənə tər-
əf boylanırdım. Sən tərəfdən gələn havanı ciyərlə-
rimə çəkib. Axı niyə? Niyə əlim əlinə çətmir? –
deyə o qədər göz yaşımı içimə axıtmışam ki...

Evimizin pəncərəsindən baxanda uzaqlardan
Ağdərə dağları görünür. Hər dəfə o dağları sis-
duman bürüyəndə, yağış yağanda ələ bilirdim, sə-
nin göz yaşlarındı, ürəyimə yağır, gözəl yurdum.

Mənə elə gəlirdi, yazda Şuşada lalələr açmır.
Təbiət rəngin itirib. Yox, lalələr o lalələr ola bil-
məzdi. Aça bilməzdi. Sənin azadlığından sonra ermə-
ni işgalçılarının sənin köksünə od vurduğunu,
təbiətin rənginin itdiyini gördük. Sənin köksünə
çəkilən hər dağ ürəyimizə çəkilən dağ idi, gözəl
yurdum...

Bakı-Xankəndi qatarı Ağdamın Çinarlısında
dayanırdı. Sənə gələn yol sənsizlikdə qırılırdı.
Axırıncı dəfə 1988-ci ildə getdim o qatarla. Bax-
mayaraq ki, Bərdədən keçir, sənə çatmayan qatar-
la gedə bilmədim. Misralara çevirib şeirə döndər-
dim Bakı-Xankəndi qatarında gedilməyən
yollarımı. Söz vermişəm, o qatarla görüşünə bir
başqa cür gələcəm...

Səninlə bağlı o qədər xatirələr, söhbətlər var
ki... Sən bir nağılsan. Şirin nağıl. Sən mənim ahım,
maralımsan... Sən məndən ayrı, uzun illər əsarət-
də qalanımsan. Səninlə danışmaqdan doymaq ol-
mur ki... Xatirələr o qədər ki...

Bir dəfə... Uşaq idim onda. Yadıma uşaqılıq
xatirəsi kimi gəlir. Nənəm Səndən danışdı. Nə-
nəmin başına yığılıb qulaq asırdıq. Bu zaman
kənddən xəstələnən birinin Bakıya həkimə aparıl-
dığını və evinə döndüyünü dedilər. Yadımda belə
bir cümlə qalıb: "Professor deyib ki, aparın Şuşa-
ya. Bir ay Şuşa havasında olsa, o dağların havası
onu sağaldacaq". Nənəm, "Professor düz deyir, de-
di. – Şuşanın havası dərmandı..."

Sənin şirinliyində, sənin nağıllığında, sənin
doğmalığında kim sağalmaz ki... Dərdlərə dərman
olanım, sevgi ünvanım, gözəl yurdum...

Səninlə söhbətim, sözüm bir ömür bitməz ki...
Yazsan, yazdıqca bitməz, söyləsən, saatlar yetməz...
Sənin qoynunda sıralanan ot basmış cığırılarım,
gözü yumulu tapa biləcəyim izlərim var. Və sən
Varsan. Əl-ələ tutub gəzəcəyik o cığıruları, ürəyi-
mizin yaralarını birlikdə sağaldacağıq. Möhkəm
olacağıq. Düşməyə bir də bizə yaxın düşməyə im-
kan verməyəcəyik. Sevdamızdan, alın yazımızdan
yapışacağıq. Mən sənə, Sən mənə Tanrının payı-
san, Qarabağım! Bu gün yenə yağış yağır. Amma
bu, haqq yağışıdır... Hələ o qədər söhbətlərimiz
olacaq ki, şirin-şəkər, sözlü, nağıllı...

Qarabağım, can otağım! Sənsizlikdə yaşadığ-
ım ömür ömür deyildi ki. Bu ömür bir yad ömrü
idi, mənim ömrüm deyildi ki!..